СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 79. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 5 квітня 1935. VOL. XLIII. No. 79. Jersey City, N. J., Friday, April 5, 1935. THREE CENTS

ДЕБАТУЮТЬ НАД ЗАКОНОМ ПРО ДЕПОРТАЦІЮ ЧУЖИХ АГІТАТОРІВ

ВАШИНГТОН.—Перед іміграційним комітетом палати послів для заграничних справ ведено переслухання в справі закона про вигнання з краю всіх чужинців, що агітують за фашизм або комунізм.

Між свідками, котрих переслухано перед комітетом, був Джеймс Петон, представник одної нюйорської організації механіків, котрий заявив, що такого закона треба, бо теперішний секретаріят праці не сповняє свого обовязку, себто не депортує чужинецьких агентів.

Конґресмен Дикстайн сказав на це, що не секретарка Перкинс винувата тому, але брак відповідного закона. Закон, каже він, вимагає тепер, що тільки той чужинець має бути депортований, що допустився тут двох злочинів.

На це інший конґресмен, Дерксен, заявив, що навіть теперішнього закона не виконують, як треба, і він показав на те, що секретаріят праці повинен би депортувати з Америки Тома Мена, Стрейчія та Емму Ґольдман, а цього не зроблено.

ЩЕ ДАЛІ ТОРГУЮТЬСЯ ЗА ЗАКОН ПРО РОБІТНЮ ЗАПОМОГУ.

ВАШИНГТОН. — Конференція представників обох палат конгресу в справі закона про робітню запомогу ще не добилася згоди, не дивлячись на те, що дебатували над справою кілька годин.

Проти проєкту прихильників уряду веде сенатор Ґлес з групою прихильників обструкцію, домагаючися вставлення в закон постанови про те, як уряд має видати 900 міліонів долярів.

ГОЛОСУВАННЯ НАД СТРАЙКОМ У ҐУМОВІМ ПРОМИСЛІ.

АКРОН (Огайо). — Урядники підприємства „Файерстон Тайер енд Робер Ко." кажуть, що голосування серед робітників цього підприємства над питанням страйку виказало, що 80 процентів робітників противляться страйкови, котрий хоче викликати юнія, звязана з Американською Федерацією Праці.

Провідники юнії роблять далі приготування до страйку в фабриках Файерстона й Ґудрича. Юнія зажадала від урядової окружної Робітничої Ради, щоби фабрики дозволили робітникам вибрати представників під урядовим доглядом; коли це домагання відкинено, юнія грозить страйком.

У трох великих місцевих ґумових фабриках працює коло 35,000 робітників.

СТРАЙК ОБСЛУГИ БУДІВЕЛЬ ВІДЛОЖЕНО.

НЮ ЙОРК. — Страйк обслуги високих будівель знову відложено на тиждень, бо юнія хоче наперед предложити мейоровому розємному комітетови листу нарушень контракту між власниками домів і юнією.

ДЕПОРТУЮТЬ ЧУЖИНЦІВ.

НЮ ЙОРК. — Американський корабель „Президент Гардинг" виїхав у середу з Америки в Европу, везучи на собі 124 чужинців, котрих депортують до ріжних країв Европи.

Більшість депортованих приїхала оноді у замовленім іміграційним бюром „спеціяльнім депортаційнім поїзді", що їхав впоперек Америки, збираючи людей, яких мають депортувати.

Більше ніж половину цих чужинців депортовано на кошт американського уряду.

ВІДПОВІДАЮТЬ ЗА ПРОДАЖ САМОГОНУ.

ҐЛОВЕРСВИЛ (Ню Йорк). — Перед стейтовим судом стануть незадовго як обвинувачені за вбивство другого ступня пані Марія Деріко з Ґловерсвилу та Джан Ді Пієтро з Ютики Злочину вони допустилися, продаючи людям самогон, від котрого вмерла між іншими пані Лена Снайдер.

Пані Снайдер померла підчас „епідемії" алькогольних занедужань, що вибухла кілька тижнів тому в неділю в Ютиці, а потім поширилася но Ґловерсвил. Померли тоді 16 осіб.

РОКЕФЕЛЕР БУДУЄ КОШТОВНИЙ МУЗЕЙ.

НЮ ЙОРК. — Д. Рокефелер постановив подарувати Метрополітальному Музеєви в цьому місті новий будинок у формі монастиря в готійськім стилю.

Виставлення будинку буде коштувати півтретя міліона долярів. Має він станути на найвищім горбі Ню Йорку, на Форт Вашинґтон Евеню. Він буде наслідувати архітектуру середньовічного французького монастиря, але має бути збудований виключно з матеріялів, що походять з Америки.

Виставлені в цім музею мають бути предмети, що відносяться до середньовіччя, між іншими колекція 6 французьких килимів з 15-го століття, що представляють полювання на однорога. Цю колекцію оцінюють на 1 міліон 100,000 долярів.

ЗА ОБМАНЮВАННЯ ІМІҐРАНТІВ.

Федеральний уряд постановив повести судову розправу проти Майкела Ґоґена, бувшого конґресмена з Бруклина, за те, що він, будучи довіреним канцелістом колектора податків у нюйорськім порті, доставляв іміґрантам за оплатою по 100 долярів від штуки фальшиві документи, що давали їм право побуту в краю.

ТРАҐІЧНИЙ СТРІЛ З ГАРМАТИ.

Підчас вправ 18-го полку легкої артілерії в Польщі трапилася траґічна подія. Гарматний стріл поцілив в одного рядовика, кладучи його трупом на місці. Безпосереднім спричинником події був плютоновий, який дав стріл, не порозумівши добре команди. Плютоновий на вістку про наслідки стрілу поповнив самогубство. Команданта батерії, поручника Паєвського, поставили перед суд за невідповідну команду. Та військовий суд звільнив від вини і кари обвинуваченого, бо не було доказів на те, що плютоновий не порозумів команди з того приводу, що її видали невідповідно.

СТРАШНЕ САМОГУБСТВО.

Вулиця Головна в Лодзі була місцем потрясаючої події. Робітник А. Закшевський одної хвилини витягнув з кишені бритву та на очах перестрашених людей підрізав собі горло. Це трапилося так скоро, що самовбивникови не було можна перешкодити. Люди завізвали поготівля, що відвезло Закшевського в тяжкому стані до шпиталю. Причиною розпучливого кроку був брак праці.

ЯК ДОВГО МОЖНА ВИТРИМАТИ БЕЗ ПОВІТРЯ?

У Парижі один спортовий клюб зробив спробу, як довго людина може не віддихати. 22 змагуни на знак вистрілу пірнули з головами під воду в басейні. Переможець побив дотеперішний рекорд і витримав під водою дві мінути і 38 і пів секунди. Дотеперішний рекорд Американця був меншій на 31 секунд.

СКІЛЬКИ ПРОДУКУЮТЬ РАДУ НА ЗЕМЛІ.

В природничому музеї у Відні виставили більшу частину відомих досі радіоактивних мінералів і вже відомі радіоактивні елементи. На першому місці, де знайшли рад, у Йоахімсталю, видобули від 1896 р. досі тільки 45 грамів раду. В цілім світі видобувають 700 гр. раду. Майже половина рад припадає на Злучені Держави Америки. Сьогодні видобувають рад майже тільки Бельгійці у „радовій фабриці", у бельгійському Конго, де 1913 р. вперше видобуто рад. Давніше треба було переробити тільки 10,000 кґ. руди, щоби здобути один грам раду. Тепер треба переробити 30,000 до 40,000 кґ. Хоча працюють найновішими способами, до здобуття одного грама цього найцінннішого елементу на землі треба вісім до десять місяців. Бельгійська фабрика може здобувати річно 60 гр. Та для цієї скількости нема збуту на землі. Тому видобувають багато менше. В 1933 р. добуто в Конго кругло 25 гр., а в Йоахімсталю 3 грами.

ЗА НАМАГАНЕ ЗВІЛЬНЕННЯ ЗАДЕРЖАНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ РІЛЬНИХ СТРАЙКІВ.

Окружний суд у Луцьку розглядав справу сестер Чарнецьких і Левицької та інших 6 жінок із Олик, повіт Луцьк, обвинувачених за влом до мешкання солтиса та за намагане звільнення задержаних організаторів рільних страйків. Суд засудив шість обвинувачених на рік вязниці, а дві обвинувачені по пів року.

СИЛА ТЕМНОТИ.

В одному селі на Мазурах знялась епідемія тифу. Повітовий лікар ствердив, що причиною епідемії є зла вода та велів засипати криницю. Тиждень потім лікар дістав з того села лист про те, що криниці не засипали, тільки вичерпали з неї всю воду та бацилів не знайшли, бо він правдоподібно сховався до землі.

КОКАЇНОВА АФЕРА В УЖГОРОДІ.

Ужгородська поліція вже довший час стежила за пачкарями кокаїни. Дня 26. II. 1935. поліція ствердила, що д-р Генріх Швімер, ужгородський лікар, хотів одному аптикареви продати пів кґ. кокаїни за 14,000 Кч. Аптикар відмовився від купні. Зараз потім появилася тайна поліція в помешканні д-ра Швімера і знайшла там Мартина Тайтельбавма, торговця з Мукачева. При ревізії знайшли у нього дві фляшки кокаїни. Поліція задержала зараз і д-ра Швімера і Тайтельбавма. Д-р Швімер зложив назначену кару і його зараз випустили, а Тайтельбавм лишився далі в арештах. При дописі виявилося, що Тайтельбавм відбирав кокаїну німецького виробу від одного чоловіка на стації Свинов коло Моравської Острави й мав її продавати на Підк. Руси. Але продаж не йшов йому успішно, тому взяв собі за посередника д-ра Швімера. Дальше слідство виявить іще більше подробиць.

ТАЙНА СФІНКСА.

Відомий єгипетський археольог Селім Гассан видав книжку, в якій розяснює тайну Сфінкса, що стоїть біля пірамід. На просторі 60 ярдів від нього веде підземельний коридор до другої піраміди, відомої як піраміда Чефрена. Сфінкса вибудували трохи пізніше після цієї піраміди. Підземельний потайник вів до храму, що звався храмом Сфінкса, а під Сфінксом були вибудувані галерії з гробницями. Всі гробниці, які відкрив Гассан, вирізьблені в скелі. Тут лежать мумії цариці Регетри, княжни Геметри і князя Івпра. При могилі цього князя стоять дві статуї, але вже без голови. З написів довідуємося, що Івпр був міністром суспільних робіт. Стіни гробниці княжни Геметри розмальовані прегарно; бачимо там образ княжни серед своїх дітей.

ЇЖАК ПЕРЕВЕРТАЄ АВТО.

Один автомобілевий нещасливий випадок на дорозі до Асті (північна Італія) мав досить оригінальну причину. Авто наїхало на їжака, що пробив гуму коліс. Наслідок: авто перекинулось у рів, одна особа — радний з Кремони убитий.

БУРЯ ПЕРЕВЕРНУЛА БУДИНОК.

Підчас бурі в маєтку Свідно, пулавського повіту, завалилась обора Пейсаха Гольцмана. Під звалищами згинули 19 штук худоби, а 17 є тяжко потовчені. Крім того знищило 5 возів. Підчас катастрофи в оборі знаходився нічний сторож, якого теж потовкло. Страти обчисляють на 10 тисяч зл.

НЕЗВИЧАЙНИЙ КРАДІЖ.

У місцевості Міскольч у Мадярщині ограбили місцевий ратуш. Злодії винесли з банку 140 столів, 53 шафи і кілька кас. Злодії „працювали" шість годин. Цікаво, що ніхто не завважив злодіїв. Нема також відтисків пальців. Погоня за тими незвичайними злодіями є дуже трудна.

СПОСІБ НА НЕВІРНІ ЖІНКИ.

В Харбіні відбулася розправа проти одного Грузина, обвинуваченого за тілесне ушкодження своєї жінки. Справа була така: Жінка Грузина була дуже гарна, але подружої вірности не брала занадто точно, отже її муж довго думав над тим, якби унеможливити її зраду. Вкінці впав на цікаву думку: захльороформував свою жінку і зголив її брови. Це позбавило її краси і запевнило її вірність мужеви. Справа опинилася в суді. Грузина засудили на гривну.

ПРИСУД НА ПАЛІЯ.

Перед коломийським судом присяжних відбулася розправа Ілька і Параски Ворощуків з Ганковець, пов. Снятин, за підпал. Ще в грудні 1933 р. вибухла пожежа в хаті Марії Бойчук і знищила цілу загороду. Поліція довідалася, що вогонь підложив Ілько Ворощук, громадський вартівник, за намовою своєї жінки. В слідстві він зізнав, що не мав у хаті чим палити і жінка хотіла скористати з недопаленого згарища. В селі оповідали, що Ворощук з власного почину підпалив хату Бойчуковоі, щоб жінка не сходилася там з парубками. На розправі свідки зізнали, що Ворощук є несповна розуму, бо їв сиру бульбу, яйця зі шкаралупою а навіть миши. Зате Ворощукова оповідала, що чоловік її часто бив, отже вона мусіла хоронитися до сусідки Бойчукової. Розправа скінчилася тим, що Ворощука засуджено на 2 роки вязниці, а його жінку увільнено.

ГРАБІЖНИКИ ПЕРЕД СУДОМ.

Перед стрийським судом присяжних відбулася розправа проти шайки грабіжників, що непокоїла цілу околицю. Засуджено: Йос. Недзвецького на 8 літ, Ів. Цаняка на 5, Ів. Гупала на 3, Павла Яремка і Бронізл. Візновського на 1 рік вязниці. Трох обвинувачених звільнено.

ВІДБУДОВА МОСТА НА ДНІСТРІ.

В Заліщиках відбулася польсько-румунська конференція в справі відбудови мосту на Дністрі. Висліди нарад є додатні і міністерства шляхів виладять незабаром проєкт відбудови мосту, знищеного в часі війни. Кошти обчисляють на 700,000 зл. і будуть покриті обома сторонами. Праця потреває два роки.

„НЕЩАСНА СЕЛЯНСЬКА ДОЛЯ В СОВЄТСЬКІЙ РОСІЇ"

ЛОНДОН. — Українське Бюро подає:

Відомий американський журналіст Нікербокер умістив під повищим наголовком цікаву статтю в „Івнінг Стандард" з 3-го березня ц. р. В ній він підкреслює, що „колективний фармер у сучасній Росії є каторжник, який дає більше, а дістає менше ніж якась інша кляса населення першої робітничо-селянської републики". Нікербокер розказує теж анекдоту про одного фармера-колгоспника, що зайшов до широкомовної радіостації в Москві. Він хотів сказати кілька слів через радіо. Урядовець не давав дозволу, кажучи, що не можна спиняти програм. „Лиш одно слово дозвольте мені сказати", просив селянин. „Ну добре, одно слово дозволяю". Тоді колгоспник закричав у мікрофон: „Ратуйте!"

АНҐЛЬО-УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ І ПРЕСА.

ЛОНДОН. — Укбюро подає спис анґлійських ґазет, які сповістили своїх читачів про заснування Анґльо-Українського Комітету. Зі спису виходить, що заснування цього комітету знайшло широкий відгомін. Часописи підкреслюють теж важливість української справи для сучасної Европи.

ДАЛІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ РУЙНУВАННЯ СВ. СОФІЇ У КИЄВІ.

ЛОНДОН. — Укбюро згадує за поміщений у часописі „Таймс" протест відомого мистця сер Вилієма Мілнера проти „знищення незаступного мистецького твору", себто проти задуманого большевиками зруйнування Собору св. Софії в Києві. Тепер у тім же часописі підтримує цей протест Анета М. Б. Мікін, описуючи заразом мистецькі цінности Собору св. Софії, побудованого князем Ярославом у 1037 р. Стаття звертає особливу увагу на незрівнані фрески, мозаїки, запрестольну Діву Марію в темно-блакитній туніці на золотому тлі, гробницю князя Ярослава й інші мистецькі твори, яким нема рівних у світі. А „Ню Стейтсмен енд Нейшен" нагадує, що большевики дуже пишаються Дніпрельстаном і одночасно руйнують св. Софію, славу і красу Києва.

ПАМЯТКА ПЕРЕБУВАННЯ ГЕТЬМАНА МАЗЕПИ В ГАЛИЧИНІ.

ПРАГА. — На засіданні гуманістичного виділу Української Наукової Асоціяції в Празі д-р Володимир Січинський прочитав 22 березня відчит, у якім подав, що літом 1934 р. знайшов у збірках старовинного Крехівського монастиря в Галичині „Апостол", виданий у розкішному виданні у Львові 1696 р., і сильно знищений запис про дар цього „Апостола" гетьманом І. Мазепою для Верхратського монастиря. Як свідчить запис, цей дар відбувся „в обозі" гетьмана підчас походу українських військ 1707 р. Притім референт подав коротку історію походу гетьмана І. Мазепи по Галичині і Волині в літі і в осени 1705 р.

ПОЛЬЩА НЕ ПІДПИШЕ СХІДНЬОГО ДОГОВОРУ.

ВАРШАВА. — Британський висланник Іден виїхав з Варшави з тим, що Польща не годиться ґарантувати ненарушність совєтської території, хоч готова приступити до договорів, які ґарантують ненарушність Анґлії, Італії, Франції і всіх держав, крім Совєтів.

В ДАНЦІҐУ НАТИСКАЮТЬ НА ПОЛЯКІВ І ЖИДІВ.

ВАРШАВА. — Польський уряд хоче підносити протест в справі Данціґу, бо там націсти ведуть кампанію проти Поляків і Жидів, взиваючи Німців повести себе при виборах у такий спосіб, як повели себе Німці в Сарщині підчас плєбісциту.

СТАЮТЬ В ОБОРОНІ ГІТЛЕРА.

ЛОНДОН. — Часопис „Таймс" пише, що треба вже раз Анґлії звертати увагу не тільки на неґативні сторони Гітлера, але й на його конструктивну програму, а тоді буде можна скорше прийти до порозуміння.

АНҐЛІЯ ВИСТУПИТЬ З ПЛЯНОМ ПАНЕВРОПИ.

ЛОНДОН. — Велика Британія виступить на міжнародній конференції в Стрезі з паневропейським пляном загального замирення Европи і з карними санкціями супроти тих, що нарушують це замирення.

МАНЧУКО І ПАНАМА.

ЛОНДОН. — В анґлійській палаті лордів обговорювано міжнародню ситуацію на Пацифіку і Далекім Сході. Лорд Нютон обороняв Манчуко, створене Японією для свого захисту. Він казав, що коли Злучені Держави попали в конфлікт з Кольомбією, то тоді створили Панамську републику. І ніхто не казав ні слова. То чомуж робити крик через Манчуко?

ХОЧУТЬ ПОВНОЇ СВОБОДИ.

ДОБЛИН (Ірляндія). — Президент Імон де Валера домагається плєбісциту для Ірляндії, щоб Анґлія пізнала, чого нарід хоче. А тоді знатиме, що нарід хоче повної незалежности.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧЕРЕЗ СТРАХ, І ТО НЕОПРАВДАНИЙ

Від довшого часу розбирають у старім краю, і то в ріжних таборах, справу Організації Українських Націоналістів. Заразом звертаються час від часу в цій справі і на адресу української іміґрації за кордоном. І виходить на таке, що коли йде мова про американсько-українську іміґрацію, то за наше жито ще нас бито.

Це факт, що Українці в Америці навіть у тих найтяжчих часах збирають для рідного краю не меншу допомогу, як це бувало в інших роках. Розуміємо під тим допомогу на читальні чи народні доми по селах, чи допомогу на інвалідів, Рідну Школу і т. п. народні установи. А крім того збирають іще жертви і для Організації Українських Націоналістів. Але як у свій часі Позичка Національної Оборони чи Негайна Поміч, що були призначені на допомогу акції Уряду З. У. Н. Р., не зашкодили допомозі краєви, ні тим установам, про які вище згадано, так і тепер ця додаткова акція допомоги О. У. Н. на ділі не спиняє віддавна веденої допомогової акції для краю. Треба тільки взяти під увагу цифри і порівняти їх з минулими роками, а переконаємося, що дійсно так є. Значиться, що з того боку Рідний Край не потерпів. Лишається друге побоювання: Українці в Америці, як пише д-р Баран, підпирають таку акцію, яка може викликати на українських землях від Польщею нову пацифікацію, що може спричинити арешти українських провідників, знищення народнього дорібку і т. п.

Отже припустім, що Поляки дійсно використовують певні акти ОУН на те, щоб нищити все, що українське. Але чи вони цього не робили перед повстанням ОУН? Чи вони того не роблять від століть? Адже підчас Баденівських виборів іще за австрійських часів не було ОУН, ні не було революційного українського руху, а чи не лялася кров, чи сотки людей не опинилися були по тюрмах? А чи по загарбанню Галичини Польщею не вигибла вона в концентраційних таборах соток, ба й тисяч наших людей, що не мали нічого спільного з революційним рухом? Чи в Березу Картуську попадають тільки одні революціонери, чи може навіть і ті українські передові люди, що заявляли свою льояльність до Польщі! А чи на випадок війни Польща не може зготувати нам нового Талерґофу і без ОУН? Чи не може вона й тепер, як захоче і як їй буде треба спровокувати нову пацифікацію? Так, усе те Польща може зробити, якщо це буде їй вигідне. Зробить це із сліпої ненависти до всього, що українське.

Лякатися того, значить спускатися на дно з нашими національними аспіраціями. Це значить іще скріпити Польщу та навчити її ще більше нас тиснути, ще далі нас пацифікувати, щоб при помочі страху цілковито зліквідувати революційний гін нашого народу до боротьби за волю і свою державу. А чейже того гону не треба ліквідувати. Його треба посилити!

Полк. В. Колосовський.

ДАЛЕКОСХІДНІЙ КОНФЛІКТ

(Надіслане для „Свободи").

Проблема Тихого океану.

Осередком майбутніх світових політичних подій без сумніву буде Азія й Тихий океан. У розумінні цього факту після скінчення світової війни більшість великих держав перенесла туди осередок ваги своєї політики. Як відомо, навіть Італія, яка зовсім не має володінь в Азії, недавно підвищила ступінь свого представництва в Китаю. Отже басейн Тихого океану останніми часами має таке саме значіння, яке перед світовою війною мав басейн Середземного моря й Атлянтійський океан, де саме розгорталося суперництво держав за панування над світом. Усе більше на Далекому Сході згущуються хмари, все більше накопичується матеріял для непорозумінь. Дальший розвій цього процесу тепер безумовно прискориться через експансію Японії в північному Китаю.

Тихоокеанське питання як таке виникло на грані 19. і 20. ст. як наслідок промислового розцвіту Америки й Японії. До половини 19. ст. питання це не існувало навіть у зародку. Всі держави мирно співпрацювали на водах Тихого океану.

Суть тихоокеанської проблеми полягає в трох питаннях: 1) в бажанні захопити ринки для збуту промислової продукції, 2) в пошукуванні свобідних земель для переселення останків населення й 3) в боротьбі за світові шляхи лучби (комунікації). Головними діючими чинниками цієї могутньої гри є Японія, совєтська Росія, Злучені Держави Америки й Англія.

Намагання Злучених Держав Америки вийти на простори Тихого океану проявилися вже при кінці 19. ст. як наслідок надзвичайного розцвіту американської промисловости, що потребувало виходу її на зовнішні ринки. В 1850. р. випущено на ринок продукції американської промисловости на один мілярд долярів, а в 1890. р. тже майже на 13 мілярдів долярів. Дня 1-го травня 1901. р. президент Мек Кінлі висказав історичні для американської промисловости слова: „Ми тепер уже доросли до того, що можемо самі задовольняти свій ринок продукцією власної промисловости. Ми досягли навіть такого ступня розвитку індустрії, що нам потрібні нові й нові ринки, щоб забезпечити нашому капіталови дальший зріст".

Одначе питання про ринки на початку 20. ст. не було таке просте. Европа з її розвиненою власною промисловостю й активною митною тарифою була для Америки недоступна. Афріка була безповоротно поділена між Англію й Францію. Австралія й Океанія, з причини малочисельности населення, не мали майже ніякої економічної вартости. Отже для Америки лишалося тільки одно: **це величезний китайський ринок** із його 425-міліоновим споживцем.

Друге важливе питання для розвитку торговлі — це забезпечення свободи морських комунікацій. **Злученим Державам** так, як повітря, були потрібні **опірні точки й бази для фльоти на морських шляхах, які ведуть до Азії.**

Відповідно до цього змінився погляд щодо зовнішньої політики і війни. Майже до кінця 19. ст. Америка була одною з найбільше миролюбних країн світа. Досить сказати, що за час від 1866. року до початку 80-тих років минулого століття вашинґтонський уряд не збудував ані одного воєнного корабля. В той час, коли Старий Світ божеволів від озброєнь, вів безперестанні війни, орґанізував кольоніяльні експедиції й екзотичні цісарства, Злучені Держави вели своє питоме життя, не думаючи про ніякий мілітаризм, ні про кольонії, ні про завойовництва. Тільки починаючи від 90-тих років, Америка несподівано почала будувати воєнну фльоту, а в 1898. р. оголосила війну Еспанії. Наслідком цієї війни було те, що Злучені Держави одержали майже всі еспанські кольонії, що відкрило Америці вихід на світову арену. Скоро до рук Злучених Держав переходять республики Гаїті й Сан Доміньо. Після того президент Рузвелт був у спромозі висказати отсі історичні слова: „Ми не можемо наслідувати прикладу дряхлого Китаю і в упокорюючому мірі обмежуватися до власних кордонів". Америка офіційно приступила до числа держав з **аґресивною політикою.** Дальші події не заставили довго на себе ждати.

В 1903. р. колюмбійська провінція Панама піднесла повстання й проголосила свою незалежність. Першим актом нової держави був її договір із Злученими Державами про відступлення вашинґтонському урядови смуги майбутнього Панамського Каналу. В 1907. р. гавайська революція скинула з трону королеву з поетичним імям Ліліу Каляні й Гаваї перейшли під панування Злучених Держав.

Треба було подолати ще одну перешкоду передтим, заки змогла Америка кинути широким потоком на китайський ринок продукцію своєї промисловости. **Китай за своєю ґеоґрафією — це Тихий океан, а Злучені Держави — це океан Атлянтійський.** Річ у тому, що Америка хоч і володіла тихоокеанським побережжям, то тільки на атлянтійському березі, від Мейну до Мексиканського заливу, знаходилася вся американська промисловість, усі земні багатства, головна маса населення, головні морські бази. Злучені Держави за своєю ґеоґрафією повернені лицем до Атлянтійського океану.

Отже для того, щоби повернути фронт своєї промисловости на 180 ступнів лицем до Китаю, Злучені Держави підприняли великанську операцію нечуваних розмірів: 4. травня 1904. р. почалася праця для прокопання **Панамського Каналу.** Суть справи полягала в стратеґічних і господарських віддалях, які треба було подолати. 14 тисяч миль від Ню Йорку до Сан Франсіско через Маґелянову протоку треба було обернути в 5 тисяч миль через канал. Треба було **звязати осередки американської промисловости з морським шляхом до Китаю,** який уже був забезпечений цілим ланцюгом нових володінь від Панами до Филипин. Дня 15-го серпня 1914. р. Панамський Канал закінчено. Його кошти враз з укріпленням досягали пів мілярда золотих долярів. Цією ціною Америка виправила свою ґеоґрафію й наблизилася до привабливих садів Китаю.

Вперте й незломне посунення Америки до китайського ринку разом із тим може бути чудовою ілюстрацією для новітньої політичної історії, коли не монархи, не парляменти і не народи кермують подіями, а торговельні інтереси промисловців і купців. У жертву цим інтересам принесено море пролитої еспанської крови, кілька розбитих і потоплених ескадр, довгі роки праці й інтриґ, пів мілярда золота, самостійність кількох екзотичних держав і навіть одну королівську корону.

Одначе досить скоро зясувалося, що боротьба Америки за ринки й за морські шляхи комунікацій ще далеко не скінчена. Золотий доляр ще не є всесильний. Гармати не є досяжні. Зоряний прапор ще не покрив цілої поверхні Тихого океану.

На другому боці океану виник і скріпився новий, **небезпечний для Америки конкурент: країна Сходячого Сонця.** Японія вже на початку 20. ст. стала задихатися на своїх островах. Пів століття тому жили на світі 33 міліони Японців; тепер їх нараховують 65 міліонів у самій Японії та ще 3 міліони вимандрували поза межі батьківщини. Японія шукає земель для переселення надвишки своєї людности, яка щорічно збільшується на девятьсот тисяч. Тіснота японської території це збільшується тим, що більше як дві третини краю через камяністий ґрунт нездатні для сільсько - господарської культури. Фактично 65-міліонове населення Японії мусить міститися на території, яка своєю площею не перевищає сучасної Болгарії.

Шукаючи виходу з критичного становища, Японія на початку 20-го століття приступила до інтензифікації своєї промисловости. Індустрія мусіла дати заробіток для надвишки населення.

Країна Сходячого Сонця вже перестала бути чудовою екзотичною казкою про хризантеми, лякові коробочки, мадам Ботерфлай і про самураїв, які в поетичний спосіб роблять собі гаракірі над труною свого принца. Японія вже підчас великої війни могла кинути гордий визов усьому світови: „Ми будуємо в наших фабриках у Наґасакі й Майдзуру першорядні торпедовці для французької фльоти типу „Альжері" з чудовими кітлами системи інж. Кандзея. Ми беремо замовлення на сталеві вироби, що їх ми продукуємо у фабриках Хоккайдо, Ніппон, Ґеікі і Явата. Ми ведемо зовсім реальну політику, орґанізуємо чудові воєнні операції, можемо розбивати европейські армії й фльоти. Ми пишемо дипльоматичні ноти не гірше Талейрана й Дізраелі. Орґанізуємо банки, експортні товариства, пароплавні лінії. Ми живемо й маємо намір жити ще краще, хочби й ціною чужого життя".

Розвиток японської промисловости викликав велику нужду в ринках і нових джерелах сировців. Треба сказати, що територія японських островів дуже мало сприяла розвиткови промисловости. Промисловість передусім потребує вугля й заліза. Заліза в Японії зовсім мало: разом із Кореєю країна дає щорічно близько 5 міліонів тон руди, що відповідає приблизно 2 і пів міліона тонам чавуну. А промисловість потребує 4 і пів міліона тон чавуну й сталі. Вуголь у Японії дуже злої якости, нездатний до індустрії. Вуголь і залізо можна дістати в Китаю, передусім у Манджурії.

Друге питання, яке треба вирішити Японії за всяку ціну, це питання про ринки. Підчас великої війни Японія використала становище для захоплення китайського ринку. Манджурія й північний Китай стали головними відборцями японської текстильної промисловости. Становище різко змінилося з початком сучасної господарської кризи й т. зв. „бросового експорту" большевиків у Манджурії. Китайський ринок виховзнувся з рук Японців.

В 1930—31. р. становище Японії гіршало з кожним місяцем. Країна наближалась до критичної доби своєї історії. Треба додати, що шукати виходу в еміґрації населення Японії не мало змоги: всі держави вже віддавна замкнули двері для японських еміґрантів. Найбагатші й мало заселені кольонії тихоокеанських азійських вод захопила віддавна біла раса. Їх вона старанно берегла, хоч і не користувалася ними в повній мірі.

Можна сказати так: Якби існував якийнебудь безсторонній верховний суддя, то він міг би запропонувати Европейцям в інтересі справедливости відступити Японії всі ті мало використовувані території, як Борнео, Нова Ґвінея, Суматра й інші. Але такого судді нема, й світ дуже мало прислухується до голосу безоглядної справедливости. Він більше звик прислухуватись до голосу інших чинників: тих, що уставлені на трицятьох вузлових дредновтах і стріляють 40-центиметровими гарматними набоями. А поки воно так є, то не можна й від Японців вимагати іншої моралі. Країна Сходячого Сонця мусить шукати виходу зі свойого критичного становища в активних виступах. Ці виступи, розуміється, будуть спрямовані — як це свідчать сучасні події — передусім у напрямі Китаю, а можливо, що і в напрямі московських далекосхідних володінь.

(Далі буде).

В. Будзиновський.

ПОМІЧ МЕДВЕДЯ

(Історичне оповідання).

(8)

Ставський перетрусив кишені вбитих і не знайшовши грошей, сказав:

— Опришки взяли гроші. Зброя вбитих і коні також щезли. Очевидно, й се взяли шляхотські опришки.

— Нам личило би поховати їх, — сказав Гранчак.

— Покищо маємо важнішу роботу. Мусимо спіймати опришків. Я цікавий, куди вони обернуться.

Посідали на коні і пустилися далі за тропою. Дивним дивом, тропа ішла далі в сторону Кручина. Я доси, тропа двох пар татарських постолів і побіч неї тропа чотирох коней. Чвалували якийсь час і раптом осадили коні, бо побачили велику загадку.

На однім місці трава була сильно видоптана. Видко було, що там якийсь час доптали коні і люди. Від того місця далі в сторону Кручина ішла тропа одної пари коней, в другу сторону друга. Тропи пішоходів не було. Тропа обох Татарів ні далі не ішла, ні не верталася назад.

— Для мене ясно, що звідси Татари вже не ішли пішки, бо від Ляхів дістали коні. Лиш не ясна мені, причина ласкавости Ляхів і чому обдаровані поїхали окремо.

— Як сю загадку зведемо докупи з загадкою ножів, якими Ляхи позаколювали міщан, то ті загадки вже не будуть загадками.

— Може Ляхи хочуть підозріння морду звернути на Татарів?

— Не інакше. Татари мають лише луки і ножі. Як небіжчиків знайдуть не застріленених, а повбиваних ножами, а ще як Татари приїдуть на конях убитих, може й з їх зброєю, то кождий скаже, що то вони повбивали тих подорожних і ограбили їх. Я Ляхів підозріваю, що коли Татари вже будуть в Кручині, то з іншого боку відтіль до Кручина Ляхи і заалярмують козаків, що в степу лежать два вбиті й ограблені чоловіки. Спішім, щоби ми бодай се перебити. Я не приятель Татар, та волю їх, як постіпного чирака на нашім тілі і не хочу, щоби невинного повісили за вину ще гіршого!

Чвалуючи далі, вони по якімсь часі побачили наближаючийся від Кручина гурток їздців. Сі і ті гнали чвалом, тож скоро зїхалися. То надїхав гурток Запорожців, що стояли бекетою в Кручині. Між ними, привязані до коней, їхали оба Татари. Останній кінь тягнув за собою два дишлі.

— Ви куди? — спитав старший гуртка Запорожців.

— Мабуть до вас, бо до Кручина, — відповів Ставський.

— Чи ви увесь час їхали сею тропою?

— Увесь час.

— По дорозі ви не бачили щось незвичайне?

— Ми бачили двох убитих і ограблених, що рано відїхали які чотири години перед нами.

— Отже воно таки правда! Далеко лежать ті трупи?

— Які три чверти години доброї їзди звідси. Бачу, що татари з собою повязані Татарів. З якої причини вони повязані?

— Бо то вони повбивали тих мандрівників, котрих ви бачили. Ми їдемо поховати мерців і над їх могилами повісити убийників. Ви козак, то хіба знаєте, що у нас з такими опришками не панькаються.

— Ви знаєте напевно, що виновниками є саме ті Татари?

— А хтож би, як не вони? У них коні і рушниці убитих.

— Звідки ви знаєте, чиї були ті коні і ті рушниці?

— Чи ви маєте право допитувати мене? — спитав Запорожець, вже сердитий. Хлопці, за мною!

Ставський обернув конем так, що Запорожцеви заставив дорогу і спитав:

— Чи не прийшли до вас два Ляшки і чи то вони не сказали вам, що ті два Татари убийники?

— Так справді було! Вони посвідчили, отже вина тих двох Татарів доказана.

— А я вам кажу, що убийниками є ті два Ляхи! — крикнув Ставський.

Запорожець витріщив на нього очи і спитав:

— Як ви се докажете?

— Верніться всі до Кручина, там докажу.

— Воно так скоро не йде, як ви гадаєте. Я маю строгий приказ отамана вбитих поховати і над їх могилами повісити убийників.

— І я за те, очевидно, як тих убийників маєте у ваших руках. Лиш хвильку послухайте, то розкажу вам, чому на мою думку ті Татари невинні, й що убийниками є опришки!

Ставський став розказувати. На його думку найважніше було се, що тропа татарських пішоходів ішла попри місце, де лежали трупи помордованих. Коло них татарських слідів цілком не було. Коло трупів були тільки сліди копит і сліди чобіт. Далі ішла тропа чотирох коней аж до місця, де щезли сліди постолів. Значить, аж там, вже далеко за трупами, хтось дав Татарам коні вбитих. Очевидно, не хто інший, як ті, що їхали на двох інших конях.

Коли Ставський скінчив, Запорожець сказав:

— Слухаючи вас, кортить признати, що ваша правда. Одну частину приказу мушу виконати. Небіщиків мушу поховати. Другу частину відложу, та на вашу відповідальність.

Чотиром товаришам з лопатами Запорожець приказав їхати далі і поховати трупів. З рештою і з обома Татарами вернувся. Очевидно, також Ставського і його товариша візвав, щоби разом з ним поїхав до Кручина.

В Кручині Запорожець і Ставський зараз пішли до отамана бекети. Коли отаман вислухав Ставського, насупив брови і каже:

— Воно мабуть справді було так, як ви кажете. Ми взяли би їх на допити. Може й заграбені гроші знайшли би при них. Та їх вже нема тут. Відїхали.

— Куди? Коли?! — крикнув Ставський.

— Вже буде година, як виїхали. Поїхали далі на схід. Та як вони виїхали, щоби втекти, то безпечно незабаром змінили напрям.

— Поїхали власними кіньми, чи може, борони Боже, у вас заміняли на свіжі?

— Хотіли міняти, та між моїми козаками не знайшли охочих.

(Далі буде).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. ім. Івана Франка, від. 241, подає до загального відома всім членам, що збори відбудуться 7-го квітня, в годині 1-шій пополудні, в своїм льокали. Всі члени обовязково мусять бути на тих зборах, а особливо члени, котрі ще не перейшли зі старого на новий рід обезпечення. Та справа і багато інших мусять бути остаточно порішені на тих зборах. — Петро Романович, предс.; Василь Липка, кас.; М. Скибінський і Йосиф Галюшка, секр.

Математика.

— Коли один робітник ставить хату за 120 днів, тоді 12 робітників поставлять її за десять днів. Чи не так?

— Самособою. А 120 людей за один день, 960 людей за одну годину, 57,500 людей за одну мінуту, а 3,456,000 за одну секунду. Отже по математичному хата може бути готова навіть скорше, ніж можна поклasти на землю й одну одиноку цеглу!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ПОХІД НА ЗЛОЧИНСТВА.

На зборах одної жидівської жіночої організації виступав у Ню Йорку один рабін із закликом не до приявних на зборах жінок, але до священиків усіх віроісповідань в Америці, щоби вони взялися до кампанії проти злочинів та пороків.

Говорив він, що поліція не може собі дати ради зі злочинцями; тому церкви повинні зробити те, чого не може поліція. Він певний, що міжконфесійний рух того роду, обєднуючий католиків, протестантів і Жидів, певно вичистив би край зі злочинців, як вичистила подібна кампанія фільмові представлення з неморальности.

Що заклик рабіна звертає увагу на велике американське суспільне лихо, це йому треба признати. Але чи поможе що обєднана кампанія всіх церков? Чи зробить вона те, чого поліція не може зробити? І чи справді кампанія церков очистила фільмові вистави з неморальности? І, хоч би навіть очистила, чи очистити край зі злочинців таксамо легко, як очистити фільмові вистави з неморальности?

ДРУГА СТОРОНА МЕДАЛІ.

У тойсамий день, як жидівський рабін закликав католицьких священиків та протестантських проповідників обєднатися до спільної праці проти злочинців та зробити роботу, якої поліція не могла зробити, виступив на радіо з публичною промовою відомий американський правник Артур Гарфілд Гейз і радив нюджерському ґубернорови помилувати Бруна Гавптмана та перемінити йому кару смерти на кару досмертної вязниці.

Гейз радив це зробити з мотивів розумної карної політики. Він показував на справу Гавптмана як на найкраще пояснення страхіть, до яких доводить кара смерти.

У ту ніч, коли Гавптман піде на страчення — говорив Гейз — у цілому світі знайдуться тисячі людей, для котрих Гавптман буде мучеником публичної жадоби пімсти. Ці люди будуть себе утотожнювати не з публикою, що жадає голови Гавптмана, але з Гавптманом.

Комусь це може видаватися байдужим. Одначе для громадянства це не байдужа справа, що люди співчувають зі засудженим. Цього роду екзекуція не винищує злочинства, але його поширює. Вона не відстрашує від злочину, але оточує злочин сяйвом мучеництва.

„КРОВОЖАДНА ТОВПА".

Одначе Гейз не вірить, щоб його апель до нюджерського ґувернора щонебудь поміг. Він пригадує собі, як нюджерська товпа, що стояла під судом, де судили Гавптмана, плескала, довідавшися про присуд смерти на Гавптмана. „Я знаю", каже Гейз, „якою садистичною є юрба".

Садизмом у науці називається відчування приємности з муки іншої людини. Садист, це людина, що відчуває приємність з муки іншої людини. Слово походить від імени французького ґрафа Садо, що описував приємности людини з мук інших людей.

Відомий психольоґ Альфред Адлер показує, як жорстокість, свідома й намірена, наповняє жорстоку людину почуттям власних сил, очевидно, фальшивим почуттям, бо від чужих мук не ростуть сили людини, що мукам приглядається або з мук тішиться, або навіть муки справляє.

ОДНО ПРАВО ДЛЯ ВСІХ.

У повітовім суді в нюйорській дільниці Бронкс говорив оноді суддя Лестер Петерсон підчас розправи над 24-літнім Юджіном Соливеном, котрий признався до грабункового нападу на одну крамницю:

„Я не знаю неприємнішого обовязку, як отсей, котрий мені тепер приходиться сповнити. Підсудний Соливен родився на тійсамій вулиці, що я. Я знаю його родину, і приятелі його зацікавилися ним. Мені жаль, що я це мушу зробити, що певно принесе великий біль його матери й рідні, одначе, не дивлячися на це, я мушу відложити на бік свої особисті почування".

І він засудив молодого чоловіка на 20 літ тюрми.

Видається: немилосердний суддя. Але що поширить більше почуття права в громадянстві: чи якби він дався на приватні підшепти, чи як він твердо станув на становищі права?

ГЕРОЙСТВО И ЗЛОЧИНСТВО.

Федеральний суддя Ґровер Московиц засудив оноді на 15 місяців вязниці двох підсудних за те, що вони удержували в своїм домі безправно дестилярню горівки містотою 1,800 ґальонів.

Засуджені називаються Венямин та Юзеф Адамовіч, і відомі вони як польські летничі герої, що перелетіли літаком з Ню Йорку до Варшави. Вони заявляли судови, що не знали нічого про те, що в їх домі є горальня, бо вони, мовляв, винаняли були дім якомусь чоловікови, котрого на суд не могли представити. Присяжні судді не приняли цього виправдання, а суддя потім поґратулював їм, що вони не далися здурити фальшивим викрутом про винайм дому.

Шкода, що адвокати підсудних не піднесли перед судом, що в Польщі право гонити горівку це один з історичних привілеїв польської шляхти. Може це було би щось помогло.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У.Н.СОЮЗА.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

В неділю, для 31-го березня, відбулися окружні збори відділів У. Н. Союза в присутности 42 відділових урядників, головного радного С. Слободяна, і гол. рек. секр. Д. Галичина.

На тих зборах гол. радний С. Слободян здав звіт з важніших справ минулого річного засідання головного уряду У. Н. Союза взагалі, а гол. рек. секр. Д. Галичин говорив про орґанізування молоді, приєднування нових членів і виміну грамот. В дискусії над добром Союза і приєднуванням нових членів і молоді намічено багато практичних вказівок на будуче.

Присутні відділові урядники зобовязалися попрацювати більш інтензивно над розвоєм У. Н. Союза.

При кінці зборів порушено справу оборони чужинців, бо в конґресі у Вашинґтоні приготовляються ріжні законопроєкти проти чужинців.

На пропозицію гол. секр. Д. Галичина передано цю справу до Комітету Злучених Товарист, і цей комітет має вислати до Вашинґтону протест в обороні чужинців, в імени всіх місцевих відділів.

С. Гвіздь,
секр. зборів.

Малий Івась не хоче ніяк заснути. Мати каже до батька: Йди до дитини! Оповідж йому якісь байочки, то засне.

Батько взяв книжку з байками й читає. За годину мати прийшла тихесенько й питається пошепки:

— А що, заснув?

Чоловік нічого не відповідає. Зате синок каже:

— Так, мамцю! Нарешті татко заснув!

Обвинувач: — Ти драбе!
Обвинувачений: — Ти худобино якась!
Суддя: — Спокій! Устійнення персоналій належить до мене!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЙОНҐСТАВН, О.

Шевченківське Свято.

Наша громада пошанувала цього року гідно і достойно память українського ґенія Т. Шевченка в неділю, дня 24-го березня 1935. Цьогорічне Свято тим замітне, що його влаштовували і взяли в ньому масову участь представники і члени всіх недавно злучених братств і товариств, що ґрупуються коло нашої гр.-кат. церкви Пресв. Тройці. Погода сприяла — народу прийшла сила, тому і Свято було гарне. Концерт зачався пополудні в церковній галі. Відкрив його п. Ів. Павловський, предсідник новозлучених орґанізацій і предсідник нашого ситизенського клюбу при церкві Пресв. Тройці. Сам концерт складався з трох частей. Перша частина то була дитяча, бо її виконали маленькі шкільні діти під проводом дякоучителя Кухтина. Вони відспівали 3 пісні і віддеклямували 4 деклямації. Ця частина була одною з наймиліших для всіх, бо це співали маленькі школярики — тут роджені наші діти, і им запевняли присутніх, що наша дума, наша пісня, не вмре, не загине.

Другу частину становили продукції нашого церковного хору Бояна, під управою п. Л. Кухтина. Пісні хору переплітані були деклямаціями шкільних дітей. Цю другу частину Свята закінчив своїм рефератом наш парох о. Іван Забава. Він виголосив реферат на тему „Шевченко і ми", в якім зясував велич заслуг нашого ґенія Тараса для українського народу і висказав і вияснив наші завдання і наше відношення до Шевченка. Реферат дав багато нового і повчаючого для слухачів, бо о. Забава уміє так говорити, що приковує до себе увагу слухачів та відкриває перед ними все нові і цікаві для всіх картини. По рефераті була павза, а підчас неї збірка на Рідну Школу в краю.

Третю частину виповнив знову наш хор Боян своїми, відповідно до Свята дібраними піснями, переплітуваними деклямаціями дітей. Всі діточки гарно деклямували, а найкраще зпоміж усіх маленька Катруся Недоступ, яка має вроджений талант до деклямації. На початку цеї частини виголосив реферат про Шевчнека англійською мовою п. Ів. Кічак великий приятель нашого народу, словацький адвокат. Він порівняв у своїй промові Шевченка з великими ґеніями: поетами інших народів і заохотив нашу молодь до любови і пошани для Шевченка.

При кінці промовив ще раз наш парох, о. Забава, вказуючи на практичні користи з концерту і на значіння співу і деклямацій для глядачів. Опісля подякував передовсім нашим гостям, між якими була мати старушка і два брати п. адвоката Кічака з Джанставн, Па., та 3 брати Зепки — Іван, Константин і Олекса, українські бизнесмени і патріоти з Акрон, О. Гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено це Свято.

Жертви зложили підчас свята: по $1: о. І. Забава, О. Зепко, І. Зепко, К. Зепко, І. Гармич, І. Павловський; по 50 ц.: І. Даровський, І. Бряць, О. Петрик, О. Тарнавський, П. Філь, М. Набережний, С. Ворожбит, П. Копко, Й. Білик, І. Кравець; по 25 ц.: К. Недоступ, Т. Ворожбит, Г. Сухар, Ева Вітишин, В. Зубаль, П. Стахура, А. Бурий, С. Лабай, М. Бурка, М. Кремінь, Д. Васько, В. Гармич, Ю. Левінський, К. Гнатишак, І. Гнатишак, П. Мирдяк, К. Василишин, М. Заяць, В. Білай, М. Ткачишин, В. Кохан, Д. Петрик, С. Терлецький. — Разом $16.75. Дрібними $2.56. З відзнак $10.88. Разом усього зібрано $30.19. Розходу було $2.67. Осталося $27.52 чистого доходу, який вислано через Обєднання з призначенням $20 на Рідну Школу, а $7.52 на Музей Визвольної Боротьби в Празі.

Комітет.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

У вівторок, 2. квітня 1935. розпрощався з тим світом один з найкращих членів бр. св. Петра і Павла, відділу 383 У. Н. Союза, **Іван Довгань.** Покійний помер у Монтґомери Госпитал, Моріставн, Па. Полишив вдову і двоє дітей. Похорон відбудеться в пятницю, 5-го квітня, в годині 9-тій рано в укр. гр. кат. церкві при Форд стріт, Бріджпорт, Па. Просимо всіх членів братства, родину й знайомих прибути в означений час і віддати останню прислугу покійному. Вічна йому память.

Йосиф Муц.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК ЦЕ НАЗВАТИ?

В „Свободі" з дня 1. квітня 1935 р. є поміщений вірш п. з. „Поклик до американських Українців", а під віршем підписаний Семен Венґер як автор повищого вірша.

Нижче підписаний заявляє, що цей вірш в цілости (тільки зі зміною трох слів) є ним написаний і цей вірш був поміщений у „Свободі" мабуть 1919 року. Це сумний пролв, коли й на того роду працю знаходяться дефравданти.

Йосиф Буката.

(**Від Редакції:** Недавно один громадянин переписав зі шкільної книжки вірш п. з. „Не зітхай", підписався під ним і прислав нам до поміщення. Дивно, що деякі люди не можуть зрозуміти, що така поведінка зветься у світі „літературний крадіж". Хібаж підписуватися під чужою працею — це гарно?).

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

PHILADELPHIA YOUTH CLUS UNITE

A meeting of all Ukrainian Youth Clubs was called by the United American Ukrainian Organizations of Philadelphia, March 26th, to discuss: 1) Second Ukrainian Prom; 2) Youth Day; 3) Cooperation of Youth Clubs.

The following clubs were represented: American Ukrainian Youth Club, St. Josaphat Athletic Club, Ukrainian Dance Club, Ukrainian Girls Athletic Club, Young Ukraine, Young Ukrainian Nationalists.

I) Dr. W. Galan, presiding at the meeting, announced that Ukrainian Hall will be available very soon for cultural and athletic activities of our youth. P. Dubas, chairman of the committee, explained that to bring the youth of Philadelphia together a dance under the auspices of Citizens Club will be held May 9th. It is the desire of the Club, that all arrangements for the dance—to be known as Second Ukrainian Prom—shall be made by the youth. Following a short but lively discussion an Arrangements Committee of six was elected, with Mr. W. Kredensor as chairman and Miss S. Monastyrska as secretary. Admission to the ball will be free of charge. Tickets of admission will be distributed by the officers of respective youth clubs to the Ukrainian youth only. Stress was laid on proper dress (No raincoats or sweaters, boys).

II) YOUTH DAY will be held this summer, under the auspices of the United A. U. Org. of Philadelphia. To arrange the program of the DAY a committe was elected with Mr. W. Nachoney as chairman and Miss A. Harris as secretary.

III) Mr. Pelensky's motion to form a permanent organization of all the Youth Clubs of Philadelphia—to be known as United Ukrainian Youth Clubs, and hold regular bimonthly meetings of all their officers, was passed by acclamation. Next regular meeting of the United Youth Clubs will be held May 7th. Youth clubs not represented at this meeting are cordially invited to join and send their names and addresses to the secretary: Miss A. Harris, 472 N. 4th St., Philadelphia, Pa.

The following announcements were made at the meeting:

a) The monthly meeting of the American Ukrainian Youth Club will be held Tuesday, April 9th at 8 P. M.

Lieutenant John F. Chmelyk will speak on: Military Education in the U. S. Following this Mr. Stephen Yunger, well known basket ball player, will give a talk on his experiences of the past season at Temple University. Entertainment will follow. Members of all the Youth Clubs are invited to attend lectures and entertainment which will begin at 9 P. M. sharp.

b) Ukrainian Art Exhibit, under auspices of the United A. U. Org. will be held in Philadelphia beginning May 12. At the same time paintings and cartoons of our young artists will be exhibited.

Don't make any dates for that week, young folks, except at the art exhibit!

c) First Ukrainian Girls Scout Troops will meet Friday, April 5, at 8 P. M. Girls from 12 years up will be enrolled. Mothers Committee will serve refreshments. Girls acquainted with Girls Scout work must come to the meeting without fail.

All the above activities will take place at the Ukrainian Hall, 847 N. Franklin Street.

d) Ukrainian Girl, graduating with highest honors from high school, will receive an award of $10.00 from the Ukrainian Womens Citizens Ass'n. Rules of the contest will be announced in later issues.

Girls, step on the gas in your school work.

How about our boys? Don't they get anything?

Seems women have to do all the work.

ANNA HARRIS, Sec.

THE PEN PAL COLUMN

I'm sorry that I'm late in getting this Column in print, Pen Pals, but it was entirely unavoidable. Before I announce the winner's name I would like to take this opportunity of thanking all of you for the cooperation you have given in making a success of our little contest.

The winning letter was submitted by a nineteen-year-old New York City girl — Miss Alyce K. Koban, of 320 East 71st Street. Miss Koban's letter, which appears in today's Weekly, answers the question, "Why I Enjoy Writing to Pen Pals." Let's all congratulate her!

Incidentally, I am very sorry to state that Miss Koban's letter will be the only one to appear in print. Others beside Miss Koban who have submitted essays are: Miss Mary Sarabun, Walter Skaskiw, Andrew Dobrywoda, Miroslaw Misephchak, Peter Djowin, John Petruncio, and Bob Tucker. Thanks to everyone of you. I only regret that there aren't any additional prizes to award, for if there were, I would see to it that all of you receive one.

And now for that long list of young people's names and addresses. It seems that more and more of you want to become Pen Pals every time a Column gets in print. This is very encouraging and I am glad to see all of you taking an interest in each other. Before I go into the task of preparing the Pen Pals' pleas, however, I would like to bring to your attention the fact that unfaithful Pen Pals are undesirable. I have received a complaint from a city in New Jersey on this score and I must insist that all Pen Pals listed in the Column and all persons writing to these Pen Pals be faithful correspondents... otherwise, don't bother to write.

Here's the list:

Miss STELLA WOLAK, 31 Rhine St., Rochester, N. Y., is 5 ft. 4½ in. tall, has brown eyes, brunette hair and weighs 107½ lbs. Stella would like to hear from girls only and prefers letters from those who are from 13 to 15 years old. Stella's hobbies are dancing, swimming and Ukrainian embroidering. She belongs to a "Ukrainian Adventure Girl's Club" and promises to tell all about it. Stella wants to hear from faithfull Pen Pals from all over and promises to answer all letters promptly. She will exchange photographs with the first 4 girls who write to her. Age 14.

Miss ANN HRYNIW, 79 Vienna St., Rochester, N. Y., is 5 ft. ¾ in. tall, has blonde, natural curly hair and brownish grey eyes. Ann's hobbies are dancing, swimming and sports. Ann, who has a good sense of humor, prefers to hear from girls and is not particular about ages. She will exchange photographs with all Pen Pals. Age 14¾.

WALTER SKASKIW, R. F. D. 1, Little Falls, N. Y., would like to have some Pen Pals who are interested in Ukraine and Ukrainians. Walter's main hobby is philately (stamp-collecting) and he is enthusiastically interested in aviation. He is 5 ft. 6 in. tall. Walter guarantees to answer all letters promptly. Age 15.

Miss OLGA POLUHA, 34 St. Mark's Place, New York City, is 5 ft. 3 in. tall, has brown hair, brown eyes and a fair complexion. Olga's hobbies are stamp-collecting, music and dancing. She would like to hear from Ukrainin boys and girls and guarantees to answer all letters promptly. Age 15.

Miss ANN ZABORNEY, 102 Garden St., Sayre, Pa., is 5 ft. 6 in. tall, has brunette hair, brown eyes and is of medium height. Ann would like to start a correspondence with some Ukrainian boys and girls and promises to wrote interesting letters. Age 16.

Miss STELLA DURANCE, Riverside Drive, Sayre, Pa., is 5 ft. 8 in. tall, has blonde hair, blue eyes and is of medium height. Stella hopes to hear from many Ukrainian boys and girls and promises to write interesting letters. Age 17.

Miss HELEN PILIPUF, 651 North Hoyne Ave., Chicago, Ill., is 5 ft. 7 in. tall, has blonde hair, brown eyes and fair complexion. Helen's favorite pastimes are skating, swimming and dancing. She would like to hear from boys and girls from everywhere. Age 17.

Miss ANNE SCHWARTZ, 307 Taft Ave., Irondequoit, N. Y., is 5 ft. 4 in. tall, has chestnut brown hair, blue grey eyes and weights 118 lbs. Anne is interested in all sports, her favorites being baseball and dancing. She would like to hear from both the boys and the girls and hopes to get a few letters from western part of the country. Anne guarantees to answer all letters. She is almost 17 years old.

Miss MARY SMOKALUK, 421 East 70th St., New York City, is 5 ft. 6 in. tall, has brown hair and blue eyes. Mary is very fond of all sports, especially swimming and roller skating. She reminds those interested, however, that her most favorite pastime is dancing. Mary would like to hear from Pen Pals from all over the country. She is very fond of corresponding and is willing to exchange snapshots. Age 19.

Miss ANNE BREGA, 2 Shevchenko St., Spring Valley, N. Y., is 5 ft. 2 in. tall, has brunette hair and green eyes. Anne's hobbies are swimming, dancing and sports. Anne is greatly interested in Ukrainian youth organizations. She will answer all letters sent to her and is willing to write in both the English and Ukrainian languages. Age 19.

Miss JOSEPHINE HNIZDOR, 2200 West Huron St., Chicago, Ill., has dark brunette hair, dark brown eyes and weights 145 lbs. Josephine is artistically inclined and hopes to be an art teacher some day. She says she would like to hear from Pen Pals who are from 20 to 30 years old as she loves to write letters. To quote from her interestingly written letter: "Won't all of you Pen Pals write and tell me about your home town, your ambitions and dreams? I'll lend a friendly ear and be a true and sincere Pen Pal. I have lots of spare time and writting letters is one of my hobbies." Age 20.

CHARLES SACHKO, 822 Catherine St., Duquesne, Pa., is 5 ft. 10 in. tall, weighs 180 lbs, has dark wavy hair, dark eyes and dark complexion. Charles likes all sorts of sports, but boxing and swimming are his favorites. Charles also likes music and dancing and can play a few musical instruments. He lives just 10 miles south of Pittsburgh. Charles is willing to write in both the English and Ukrainian languages and is also willing to exchange photographs with his Pen Pals. He guarantees to answer all letters and invites both young and old to write to him. Charles must be quite an interesting person for he has travelled about European countries a bit. He prefers to hear from the fair sex. Age 21.

Miss CATHERINE HNIZDOR, 2200 West Huron St., Chicago, Ill., is 5 ft. 2 in. tall, weighs 118 lbs., has dark brown hair and eyes and cheerful complexion. Catherine enjoys singing, dancing and outdoor sports. She will be pleased to hear from Pen Pals and welcomes all to write to her. Write to Catherine and tell her all about yourself and your activities. She is 21 years of age.

CARNEGIE BYCHAK, 619 Woodvale Ave., Johnstown, Pa., who has received more than 100 Christmas greetings from his Pen Pals, wishes you all a happy and prosperous future. Carnegie is well known by the Ukrainian people in the United States, as well as several foreign countries such as Argentina, East Indies, China, etc. All of you who are interested in corresponding had better drop Carnegie a line. He will accept all letters with friendly enthusiasm and has much to write about. Carnegie wants Ukrainian nurses to write to him, too. He is 5 ft. 7 in. tall, has dark brown wavy hair, brown eyes and weighs 145 lbs. Carnegie is a member of several clubs. His hobbies include all sports, movies, riding, etc. Age 21.

Miss ANNA B. SAVRUK, 1202 2nd Ave., Berwick, Pa., has dark brown hair and brown eyes. Anna is interested in Ukrainian embroidering and plays a violin. She is a student in Ukrainian ballet dancing. Anna would like to have Pen Pals of both sexes. Age 21.

Miss ANN KACHMAR, 323 South Heald St., Wilmington, Del., is 5 ft. 2 in. tall, has wavy brunette hair and hazel eyes. Ann is very fond of music and dancing and she enjoys Ukrainian folk and ballad dances. She also enjoys all sorts of outdoor sports, especially skating, tennis, golf, swimming, basketball, baseball, camping, bicycle-riding, etc. Ann would like to hear from both the boys and the girls and promises to answer all letters. She is willing to exchange snapshots and will tell more about herself in her letters.

Well, that's that:

Incidentally, I want to remind you that if you want your name, address and description published in the next Column you must write early. All cards and letters will be promptly answered. By the way, don't forget to turn to the Weekly if you want to read the winning essay of our little contest.

When writing to The Pen Pal Column address all communications to—

THEODORE LUTWINIAK,
81-83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.
І ПОДЯКА.

Дня 10-го березня б. р. померла **Ольга Іванців,** členиця 121-го відділу У. Н. Союза, дорога й одинока донечка громадян Анни і Миколи Іванців з Ром, Н. Й.

Покриті смутком родичі враз із родиною дякують ромським Українцям за віддання останньої прислуги Покійній, а зокрема дякують молоді і за вінець з відділу 121-го, як теж дякують сестрам з клюбу, сусідам і краянам, що їх потішали в смутку.

А крім того дакують і У. Н. Союзови за скору випладу посмертного.

Два малярі.

Перший маляр: — Недавно я на хіднику знайшов доляра. За мною ішов саме прошак і також хотів підняти його!

Другий маляр: Це ще нічого! Я на хіднику намалював доляра; надійшов прошак і хотів підняти того доляра!

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (232)

Тарзан загнав свій ніж глибоко в шкіру за лопаткою. З ревом від болю лев обернувся знов, цілий у страшній люті. Тепер він думав покінчити з цим безличним людським сотворінням, що поважилося заступити дорогу королеви звірів. Але, як він обернувся, його жертва обернулася за ним.

Брунатні пальці Тарзана задержались на гриві могутнього карку льва, і вістря ножа знов потонуло в боці льва. В ту саму хвилю чоловік вискочив на плечі льва. Тарзан легко схрестив ноги під черевом льва, держачися далі його гриви та шпигаючи його в груди.

Та не міг досягнути до серця льва, бо не дали йому цього зробити скорі рухи льва. Тарзан почув, що він неминучо зісувався під ці страшні пазурі. Останнім зусиллям він кинувся з плечей льва та старався своєю скорістю виминути його страшні пазурі.

Може це було би йому вдалося, якби не був спізнився на маленьку частину секунди. Заки мав час устати з землі, Нума був уже коло нього. Тарзан іще не піднявся з землі, коли велика лаба льва вже вдарила його в бік голови, і він покотився оголомшений від сильного удару.